

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

6 април 1962 година *

По дело 13-61

с предмет преюдициално запитване съгласно член 177 от Договора за ЕИО, отправено от страна на Апелативния съд в Хага, втори състав, по производството, висящо пред този съд, между

1. **Kledingverkoopbedrijf de Geus en Uitdenbogerd**, установено в Ротердам, за което се явява адв. Р.Н. Hoogenbergh,

ищец,

срещу

1) **Robert Bosch GmbH**, дружество, установено в Щутгарт и учредено по немското право,

2) **Maatschappij t6t voortzetting van de zaken der Firma Willem van Rijn**, акционерно дружество, установено в Амстердам, за което се явява адв. J.F.A. Verzijl,

ответници,

с искане Съдът на Европейските общности да се произнесе „по въпроса дали забраната за износ, наложена от дружество Robert Bosch GmbH, установено в Щутгарт, на неговите клиенти, и приета по силата на договор, е нищожна съгласно член 85, алинея 2, от Договора за ЕИО по отношение на износа за Нидерландия”,

СЪДЪТ,

в състав: г-н А. М. Donner, председател, г-н О. Riese и г-н J. Rueff (председатели на състави), г-н L. Delvaux и г-н Ch. L. Hammes, съдии,

генерален адвокат: г-н M. Lagrange,

секретар: г-н A. Van Houtte,

постанови настоящото

Решение

А) По отношение компетентността на Съда

Страните в производството, Bosch и van Rijn, както и френското правителство, изразиха съмнение по въпроса дали искането на Апелативния съд в Хага подлежи на

* Език на производството: нидерландски.

преюдициално решение, поради това, че е подадена касационна жалба срещу решението, в което се съдържа това искане.

Това съмнение произтича от тълкуване на член 177 от Договора, съгласно което подобно искане не би подлежало на решение, освен ако решението или постановлението, в които е формулирано, са придобили силата на пресъдено нещо.

Това тълкуване на член 177 не е потвърдено от формулировката на този член; освен това, то не признава факта, че националното право на съда, който иска преюдициално решение, и правото на Общността, са две отделни и различни правни системи.

Както Договорът не забранява на националния касационен съд да вземе предвид жалбата, но оставя разглеждането на нейната допустимост на вътрешното право и на преценката на националния съдия, така и подчинява компетентността на Съда единствено на искането за преюдициално запитване по смисъла на член 177, без Съдът да е задължен да разглежда дали решението на националния съдия е придобило силата на пресъдено нещо, съгласно разпоредбите на националното право.

Страните *Bosch* и *van Rijn*, както и френското правителство, допълват, че искането на Апелативния съд в Хага не би могло да бъде предмет на преюдициално запитване, поради факта, че то не се ограничава с един обикновен въпрос за тълкуване по смисъла на член 177, а е насочено в действителност, както неговата формулировка показва, към постановяването на решение на Съда по въпрос, свързан с прилагането на Договора по конкретно дело.

Договорът все пак не предвижда, нито пряко, нито косвено, форма, в която националният съд трябва да предяви своето искане за преюдициално решение.

Тъй като смисълът на израза „тълкуване на Договора” в член 177 сам по себе си може да представлява предмет на тълкуване, допустимо е националният съд да формулира своето искане в директна и проста форма, която оставя на Съда задължението да се произнесе по това искане само в рамките на своята компетентност, т.е. само в степента, в която то съдържа въпроси, свързани с тълкуването на Договора.

Директната формулировка, с която е предявено искането, дава възможност от него да се разграничат ясно въпросите по тълкуването, свързани с това искане.

Освен това френското правителство твърди, че докато регламентите, предвидени в член 87 от Договора, не бъдат приети, Съдът не може да се произнесе по тълкуването на член 85, като неговото прилагане дотогава се осъществява само от националните органи.

Този аргумент не може да бъде приет.

Дори и да се предположи, че прилагането на членове 85 и последващите от Договора е въпрос от компетенцията на националните органи, все пак член 177, който се отнася до тълкуването на Договора, остава приложим, така че в конкретния случай националният съд е оправомощен или задължен да отправи искане за преюдициално решение.

Тези доводи са подкрепени както от формулировката, така и от смисъла на член 177; в действителност, от една страна, този член не съдържа резерви по отношение на членове 85 и последващите, докато от друга страна, хармонизиране на съдебните практики, така както е предвидено в член 177, се налага особено в случаите, в които прилагането на Договора е възложено на националните органи.

Следователно Съдът е компетентен да се произнесе по настоящото искане за предюдициално решение по смисъла на член 177 от Договора.

Б) По съществуването на спора

Решението на Апелативния съд в Хага повдига въпроса дали член 85 е започнал да се прилага от момента на влизане в сила на Договора.

Отговорът на въпроса по принцип трябва да бъде положителен..

Членове 88 и 89 от Договора, които дават правомощия съответно на националните органи и на Комисията по прилагането на член 85, предполагат неговата приложимост от момента на влизане в сила на Договора.

Въпреки това членове 88 и 89, по своята същност, не могат да гарантират пълно и цялостно прилагане на член 85, така че самото им съществуване би позволило предположението, че член 85 е имал пълно действие след датата на влизане в сила на Договора, и по-специално, че нищожността по право, предвидена в член 85, алинея 2, би настъпила във всички случаи, които попадат под определението на член 85, алинея 1 и които все още не са обявени за неприложими по член 85, алинея 3.

Всъщност член 88 не предвижда решение на органите на държавите-членки относно допустимостта на споразумения, освен когато последните подлежат на тяхното одобрение в рамките на правото по отношение на конкуренцията в съответните страни.

Член 89, като предоставя на Комисията общо правомощие за наблюдение и контрол, я упълномощава само да установява евентуални нарушения на член 85 и 86, без да ѝ дава правомощие за обявяване на неприложимост по смисъла на член 85, алинея 3.

Нито един от тези два члена не съдържа преходни разпоредби за споразуменията, които съществуват към момента на влизането в сила на Договора.

Освен това уместно е да се отбележи, че авторите на Първия регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора (ОВ, стр.204/62) са споделяли едно и също виждане.

От комбинираното действие на разпоредбите на член 6, алинея 2, и член 5, алинея 1, от този регламент, произтича, че Комисията може, освен това, да обяви неприложимостта по силата на член 85, алинея 3, по отношение на споразумения, съществуващи преди датата на влизане в сила на посочения по-горе регламент и за които тя е оправомощена да обяви нищожност с обратно действие, дори към датата, преди която конкретно споразумение е било нотифицирано на Комисията.

Следователно, изглежда че авторите на регламента са предвидили също така, че към датата на влизането в сила на посочения по-горе регламент, съществуват споразумения, към които се прилага член 85, алинея 1, но по отношение на които все още не са взети решения по смисъла на същия член, алинея 3, без тези споразумения да бъдат по тази причина нищожни.

Тълкуването в обратен смисъл би довело до неприемливата последица, че някои споразумения от няколко години вече са били нищожни, без който и да било орган да е установил тази нищожност, докато впоследствие тя се е оказала заличена с обратна сила .

Всъщност, би било в противоречие с общия принцип на правната сигурност – правен принцип, който следва да бъде спазван при прилагането на договора – да се засегне с нищожност по право някои споразумения преди още да е било възможно да се установи по отношение на кои споразумения се прилага пълният текст на член 85.

Освен това, съгласно текста на член 85, алинея 2, който, посочва споразумения или решения „забранени в съответствие с този член”, изглежда счита алинеи 1 и 3 на посочения по-горе член като образуващи неделимо цяло – трябва да се приеме, че до момента на влизане в сила на Първия регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора, нищожността по право се е отнасяла само до споразумения и решения, разглеждани от органите на държавите-членки, въз основа на член 88, които попадат в приложното поле на член 85, алинея 1, и които не подлежат на премахване на забраната по смисъла на член 85, алинея 3, или по отношение на които Комисията е взела мотивираното решение, предвидено в член 89, алинея 2.

След като Апелативният съд в Хага не е могъл да уточни в решението си за препращане към Съда съответния момент, към който трябва да се отнесе, за да се произнесе по евентуалната нищожност на въпросното споразумение, важно е също така да се разгледа този въпрос за периода след влизането в сила на регламента.

По отношение на споразуменията и решенията, които съществуват към датата на влизане в сила на този регламент, нищожността по право не се отнася да тях поради факта, че те биха попаднали в приложното поле на член 85, алинея 1.

Тези споразумения и решения трябва да бъдат считани за действителни, доколкото попадат в приложното поле на член 5, алинея 2 от посочения по-горе регламент; те трябва да бъдат разглеждани като временно действителни, след като, въпреки че не са изключение от тази разпоредба, те са своевременно нотифицирани на Комисията в съответствие с член 5, алинея 1, от посочения по-горе регламент.

Тази действителност няма окончателен характер, тъй като нищожността по право, посочена в член 85, алинея 2, се обявява, когато органите на държавите-членки упражняват правомощията, предоставени им по член 88 от Договора и заявени съгласно член 9 от посочения по-горе регламент, за да приложат член 85, алинея 1 и за да обявят някои споразумения и решения за забранени.

Освен това, отказът на Комисията да обяви неприложимост по смисъла на член 85, алинея 3, по отношение на споразумения и решения, които попадат в приложното

поле на този член, води до тяхната нищожност, считано от датата на влизане в сила на посочения по-горе регламент.

Въпреки това разпоредбите на член 7 от този регламент дават на Комисията възможността – независимо от това, че споразумението или решението не подлежат на отмяна на забраната в изпълнение на член 85, алинея 3 – да ограничи последиците от забраната на член 85, т.е. нищожността по право, до определен период, щом като заинтересованите лица са склонни да разтрогнат или да изменят това споразумение или решение.

Тази разпоредба на член 7 от посочения по-горе регламент може да бъде разбрана единствено на основата на това, че споразумения и решения не следва да бъдат нищожни по право, докато Комисията не вземе до решение по отношение на тях или освен когато органите на държавите-членки решат, че член 85 е приложим.

Искането на Апелативния съд в Хага се отнася до въпроса дали забраната за износ, наложена от ищеца - дружеството ROBERT BOSCH в Щутгарт, на неговите купувачи и приета от тях, попада в приложното поле на член 85, алинея 1 от Договора.

Този въпрос не би могъл да бъде разглеждан просто като въпрос за тълкуване на Договора, тъй като документът, в който накратко се описва тази забрана за износ, изглежда не е бил изложен пред Съда. Следователно този Съд не би могъл да се произнесе по въпроса, без предварително проучване на фактите, а и той няма компетенции да извърши подобно проучване, по силата на член 177 от Договора.

При тези обстоятелства, Съдът трябва да се ограничи с това да впише в протокола своето становище, че не изключва възможността забраните за износ, които визира Апелативният съд в Хага, да са обхванати от дефиницията на член 85, алинея 1, и по-специално от думите „споразумения... които биха могли да засегнат търговията между държавите-членки”.

Освен това, ако тези забрани попадат в приложното поле член 85, алинея 1, не може да бъде прието без допълнително проучване, че член 4, алинея 2 от Първия регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора е приложим към тях по такъв начин, че да бъдат освободени от нотифициране по силата на член 5, алинея 2 от него, и следователно би трябвало да бъдат считани за действителни.

Съгласно член 4, алинея 2, точка 1 от регламента, споразуменията относно вноса или износа между държавите-членки не се ползват с освобождаване от нотифициране, докато забрана за износ поражда последици, различни от предвидените съгласно член 4, алинея 2, точка 3.

По съдебните разноски

Разходите, направени от страна на Комисията на ЕИО и правителствата на държавите-членки, които са представили своите становища пред Съда, не подлежат на възстановяване.

По отношение на страните, производството по настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред Апелативния съд в Хага; решението по съдебните разноски следва да бъде взето от този съд.

По изложените съображения:

като взе предвид процесуалните документи;

след като изслуша доклада на докладчика;

след като изслуша устните становища на Комисията на ЕИО и на страните;

след като изслуша заключението на генералният адвокат;

като взе предвид членове 85, 87, 88, 89 и 177 от Договора за създаване на ЕИО;

като взе предвид Протокола за статута на Съда на ЕИО;

като взе предвид Процедурния правилник на Съда на Европейските общности,

Съдът,

като се произнесе по искането за преюдициално решение по смисъла на член 177 от Договора за създаване на ЕИО, отправено от Апелативния съд в Хага с писмо от 10 юли 1961 г., реши:

1. **До влизането в сила на регламента, предвиден по член 87, във връзка с член 85, алинея 3 от Договора, член 85, алинея 2 от него, е приложим единствено към онези споразумения и решения, по отношение на които органите на държавите-членки изрично са обявили, въз основа на член 88 от Договора, че попадат под разпоредбите на член 85, алинея 1, и че те не могат да се ползват от обявяването за неприложимост, посочено в член 85, алинея 3, или към онези споразумения, по отношение на които Комисията, с решение, взето по силата на член 89, алинея 2, констатира че противоречат на член 85.**

2. **Другите споразумения и решения, които попадат под забраната на член 85, алинея 1, и които съществуват към момента на влизане в сила на Първия регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора, не трябва да бъдат разглеждани като нищожни по право, при условие, че те са били нотифицирани на Комисията в рамките на срока, определен в член 5 от този регламент, само доколкото Комисията решава, че те не подлежат нито на решение, предвидено в член 85, алинея 3, нито на прилагане на член 7, алинея 1, от регламента, или доколкото органите на държавите-членки решават да упражняват правомощията, които им предоставя член 88 от Договора, както и по член 9 от посочения по-горе регламент.**

3. **Споразуменията и решенията, които попадат под забраната на член 85, алинея 1, и които са съществували към момента на влизане в сила на Първия регламент за прилагане на членове 85 и 86 от Договора, не попадат в обхвата на член 5, алинея 2, и не са били съобщени на Комисията в рамките на срока,**

определен в член 5, алинея 1, от този регламент, са нищожни по право от момента на влизане в сила на този регламент.

4. Останалата част от искането не може да бъде предмет на преюдициално запитване.

5. Апелативният съд в Хага следва да се произнесе по съдебните разноси.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание в Люксембург на 6 април 1962 година.

Подписи